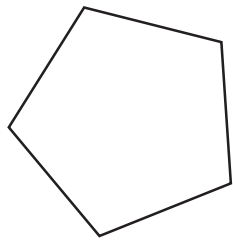

leiden european city of science 2022

narrative & framework
playbook

intendant lucien geelhoed
l.geelhoed@leiden2022.nl

woord vooraf

De factor [Z]

We schrijven oktober 2020. De wereld is in rep en roer. Opportunisme en deepfakes knagen aan wetenschappelijke integriteit en waarheidsvinding. Waar de een de huidige pandemie aan den lijve ondervindt trekt een ander deze ongeremd in twijfel. Ongekende hittegolven, alles verzengende bosbranden en smeltende ijskappen zijn eerder inzet van gepolariseerde discussies dan van een gezamenlijk gevoel van urgentie. Perceptie en realiteit voeren een *danse macabre* uit terwijl de mensheid verliefd is op zichzelf en in haar verblinde romantiek geen oog meer lijkt te hebben voor haar omgeving. Trumpiaanse soundbytes als *"I don't think science knows actually"* zijn, hoe je het ook wendt of keert, exemplarisch voor de tijd waar we in leven. De Amerikaanse vereniging van wetenschappers AAAS bewoog het tot het uitdelen van t-shirts onder haar leden met de veelzeggende tekst *"Trust me! I'm peer reviewed"*. Dat is onze Zeitgeist, de factor [Z].

In de filmtrailer die we in het kader van de titeloverdracht van Trieste aan Leiden vertoonden, voerden we Alice op. Een nieuwsgierige en ambitieuze millennial op zoek naar kennis. Of eigenlijk op zoek naar zichzelf en naar haar potentiële toegevoegde waarde voor de wereld van vandaag en morgen. Indachtig de factor [Z] best een lastige opgave. Van welke peers kan ze op aan? Waar kan ze houvast aan ontleen? Wie spreekt waarheid? Wie weet echt?

Haar zoektocht kriskras door kennisland bracht Alice – vol vragen en verwondering – naar Leiden 2022. Het jaar waarin kunstenaars en wetenschappers haar letterlijk en figuurlijk met open deur ontvangen. En klaar staan om haar, en velen met haar, op basis van wetenschap, kennis, kunst en kunde een sprong voorwaarts te laten maken in persoonlijke ontplooiing en wijsheid.

Als Intendant van Leiden European City of Science 2022 is mij gevraagd om in dit dynamische speelveld een betekenisvol jaarprogramma te ontwikkelen. Een programma dat het Leidse, Zuid-Hollandse en Nederlandse kennisveld een Europees platform biedt en waar burgers in stad, streek en land de vruchten van kunnen plukken.

Met veel genoegen neem ik die uitdaging ter hand. In dit playbook vinden jullie de strategische visie en de contouren van het programmaplan. Te beginnen met de introductie van het narratief van Leiden 2022. Met de uitwerking van dit framework willen we tot een excellente jaarprogrammering komen. De lat ligt hoog, de ambitie is groot: 365 dagen lang, elke dag een beetje wijzer. We zetten in op een kennisvolle waardesprong die iedereen in staat stelt om te reflecteren en anticiperen op een wereld vol verwarring en verandering. Want kennis heeft waarde. Wat je weet maakt wie je bent.

[C]olofon

*ECS22 Playbook, versie 1.2
Leiden, oktober 2020*

*Dit playbook is geschreven en
samengesteld door Lucien Geelhoed -
Intendant Leiden European City of
Science 2022 in opdracht van Meta
Knol - Directeur-bestuurder van de
Stichting Leiden European City of
Science 2022.*

*De Stichting Leiden European City of
Science 2022 is een gezamenlijk
initiatief van Gemeente Leiden,
Universiteit Leiden, Leiden
Universitair Medisch Centrum en
Hogeschool Leiden. Vele andere
partners dragen eveneens ruimshartig
bij aan de realisatie van de
doelstellingen van de stichting.*

Lucien Geelhoed
Intendant Leiden European City of Science 2022
l.geelhoed@leiden2022.nl

leiden european city of science 2022

overarching narrative

*Still uit 'Alice The Movie', de
filmtrailer van Leiden European City
of Science 2022 van Pepe van de
Kerkhof (1996). Centraal in de film
staat nieuwsgierige Alice, hier in
Bibliotheca Thysiana, in haar
zoektocht in kennisland. Grote vragen
houden haar bezig in een
verwarrende tijdgeest van
waarheidsvinding en deepfakes.*

[N]arrative

Who Knows

Het jaarprogramma Leiden 2022 lanceren we onder het overarching narrative Who Knows.

Want wie heeft tegenwoordig de wijsheid in pacht? Wie bepaalt wat waar is? En wie weet hoe de toekomst eruit ziet?

Typical Dutch

Een vaker teruggehoorde reactie, die wij als positief ervaren in het verlengde van onze missie, is dat het een typerend Nederlandse vondst is om een dergelijke woordcombinatie als narratief toe te passen. "Only the Dutch can come up with a straightforward strong narrative like this with such an impact".

(ツ)/

Who Knows

In de digitale wereld is beeldtaal continue in ontwikkeling. Van ASCII-II text art via emoji's naar de memes van nu. Who Knows leent zich hier uitstekend voor.

The Unknown

Wetenschap heeft het imago al veel te weten. Ontegenzeggelijk is dat ook zo. Tegelijkertijd is dat relatief. Naar schatting kennen we 85% van de soorten op aarde nog niet; hebben we 95% van de oceanen nog te onderzoeken en is 97% van het heelal een mysterie voor ons, evenals grote gebieden in ons eigen brein. Wie zijn de ontdekkers van morgen? Wie gaat het weten? Who Knows?

Verleden, heden, toekomst

Het narratief is in zekere zin tijdloos. De Who Knows leunt op kennis uit het verleden, en kijkt met de wetenschap van nu naar een toekomst die zich maar ten dele laat voorspellen.

Met de keuze voor dit narratief geven we gehoor aan de oproep van velen die we in de afgelopen jaren en maanden spraken. Steeds stelden we de vraag: hoe kunnen we met het programma van Leiden 2022 de toestand van de wereld in ogenschouw nemen en daar zinvol op inspelen? Rode draad in de gesprekken werd de precare relatie tussen wetenschap en burger. In deze tijd vol verwarring en verandering is het onderscheid tussen feit en fictie, tussen waarheid en werkelijkheid diffuus geworden. Het huidige 'post-thruth' tijdperk kenmerkt zich door spanning tussen datgene wat wetenschappelijk bewijsbaar en datgene wat maatschappelijk aanvaardbaar is. Terwijl wetenschappers méér denken te weten dan ooit tevoren, strandt die kennis vaak in het maatschappelijke krachtenveld. De wetenschap kampt met legitimatievraagstukken, terwijl burgers zich vertwijfeld afvragen wie ze nog moeten geloven. Die Zeitgeist, die we factor [Z] zijn gaan noemen, is bepalend geworden voor dit narratief. Of, zoals iemand het teruggaf: "De Zeitgeist is het narratief."

Who Knows is een tikje provocatief, maar ook een aansprekende samenvatting van de actualiteit. Kort maar krachtig.

Who Knows kan gelezen worden als vraag, als constatering, als uitroep, als begrip en als knipoog naar de toekomst. Het kan gecombineerd worden met een vraagteken, uitroepteken of punt. Echter, omdat we een open interpretatie voorstaan, vrijwaren we het narratief bewust van leestekens.

Who Knows staat voor de eeuwige, door nieuwsgierigheid gedreven queeste naar wetenschap, kennis en kunde. Voor het stellen van vragen en de honger naar kennis: de oud-Hollandse weetlust. En in het verlengde daarvan, voor de vraag hoe de betrouwbaarheid en toegankelijkheid van die kennis geborgd kan worden.

Met het narratief willen we een brug slaan - een ander spreekt van een kloof dichten - tussen science en citizen. Leiden European City of Science 2022 is een uitgelezen kans om wetenschap en samenleving te verbinden. Dat kan alleen op basis van openheid, respect en gelijkwaardigheid. We zien slimme wetenschappers voor ons die door bijzondere ontmoetingen met burgers een klein beetje wijzer worden wat betreft maatschappelijk bewustzijn. En we zien nieuwsgierige, kritische burgers voor ons die óók een klein beetje wijzer worden, als het gaat om de vraag wat wetenschap voor hen betekent. We zetten daarom volop in op interactie en dialoog. Op citizen science, citizen engagement, open science, inclusive science. Leiden 2022 gaat niet voor science *and* society, maar voor science *with* society.

Today
↓

past is history

future is mystery

Who Knows

leiden european city of science 2022

strategy

schematics

Schematisch Leiden 2022

Met de *schematics* brengen we ordening aan in het programma. De verticale reeks is de strategische as van visie en beleid. In de horizontale reeks is de implementatie daarvan weergegeven: de feitelijke uitvoering.

[D]efinition

Hier stellen we vast welke definities we hanteren als vertrekpunt voor het programma. Het gaat om onze interpretatie van begrippen als *Science*, *Europa of Citizen*. Wat verstaan we daar onder in het kader van Leiden 2022?

[M]ission

In onze missie stellen we beknopt vast wie we zijn (onze identiteit) en waar we voor staan (onze waarden).

[V]ision

In onze visie maken we duidelijk waar we voor gaan: wat we voor wie willen betekenen.

[A]mbition

Onze ambities zeggen iets over de beoogde impact en het bereik van ons jaarprogramma; maar ook iets over de legacy: wat we na 2022 duurzaam willen verankeren.

[N]arrative

Het overarching narrative is de inhoudelijke kern van ons programma. Het biedt de vertaalslag van strategie naar uitvoering.

[L]eap

De leap - de sprong - is het beoogde doel: een kennisvolle waardesprong voor alle deelnemers aan het jaarprogramma.

[T]rack

Vanuit het narratief worden drie sporen uitgebouwd. Dit noemen we de tracks. Ze staan elk voor een bepaalde invalshoek en beleving van het narratief. Het zijn de drie hoofdlijnen van het programma.

[B]ubble

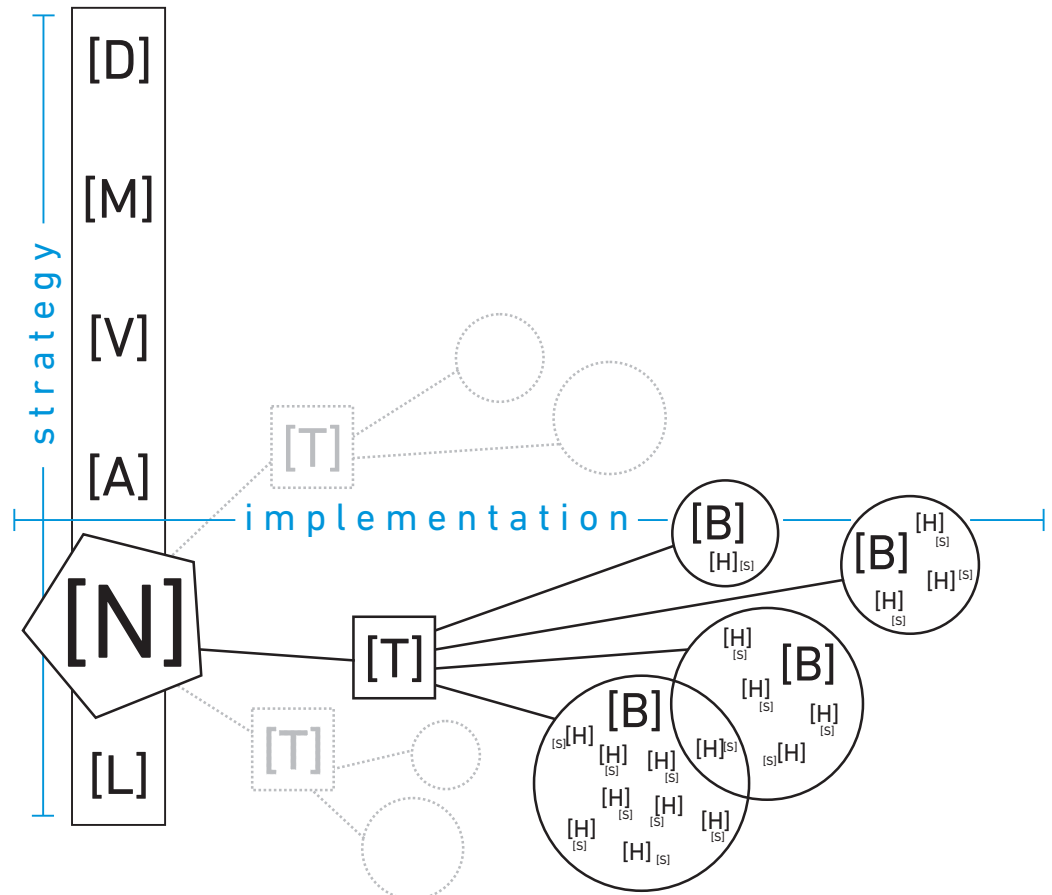
In elk track komen we meerdere bubbles tegen. Een bubble is een cluster van activiteiten.

[H]otspot

Elke bubble bevat een verzameling hotspots. Dat zijn de feitelijke activiteiten in het jaarprogramma, de 'places to be'. Het kunnen lezingen en workshops zijn, voorstellingen, performances, walking tours, exposities, enz. Het jaarprogramma wordt gevuld met honderden hotspots. Alleen al de bubble Kennis door de Wijken bevat er 365.

[S]park

Om een activiteit - een hotspot dus - te laten ontvlammen is een vonk nodig: de spark. Met deze spark willen we activiteiten op een speelse manier toegankelijk maken. De spark is ook een manier om deelnemers aan het programma aan te zetten tot interactie.

strategy

European City of Science (ECS) – trademark

Conform de honorering van het Leidse bid in 2017 kreeg de Stichting Leiden European City of Science 2022 (SLECS22) op 6 september 2020 de titel European City of Science in bruikleen van EuroScience in Straatsburg. Met dit trademark krijgen wij alle vrijheid om het jaar vorm te geven naar eigen goeddunken, met een eigen narratief, missie en visie. Samen met EuroScience is een rationale opgesteld voor een vernieuwende invulling van het trademark.

Dublin 2012

Een majeure innovatie rondom ESOE 2012 in Dublin was de uitbreiding van het Science in the City-programma tot een jaarrond programma. Dit viel buiten de auspiciën van EuroScience en had tot doel de impact van het hosten van ESOE in Dublin te maximaliseren en een compleet nieuw level van engagement onder de bevolking te bewerkstelligen. Het jaarprogramma was een succes en trok 600.000 bezoekers.

Vaandeldragers

Naast de Leidse universiteit en het Leiden UMC, die wereldwijd een uitstekende reputatie genieten, is ook het Leiden Bio Science Park een internationale vaandeldrager van het Leidse kennisecosysteem. Met haar ruim 35-jarig bestaan behoort ze tot de gevestigde top van de mondiale life sciences.

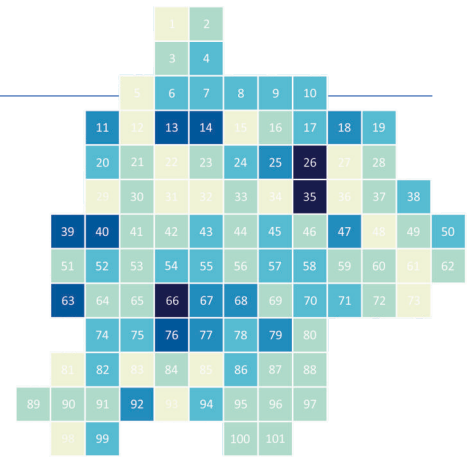
In voorgaande edities was de titel European City of Science beperkt tot een bijkomstigheid van het ESOE-congres, met Manchester 2016 als uitzondering op de regel en Dublin 2012 als early adopter buiten EuroScience om.

In de nieuwe opzet is dat andersom: het ESOE-congres is een onderdeel van European City of Science. Hiermee is de koers die we in 2018 in Toulouse voorstonden, namelijk een groter belang voor de titel, volledig ingewilligd en zijn de kansen op een onderscheidend en succesvol jaar aanzienlijk toegenomen.

[D]efinition

Definition: Leiden

De geografische contour van de stad Leiden rekken we op naar de Leidse regio, dus inclusief de randgemeenten Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude. Deze regionale modus operandi is gebaseerd op de aanpak van de Europese culturele hoofdstad Leeuwarden (LF18). Aldaar was de regio onder de noemer van de stad ook volwaardig onderdeel en drager van het jaarprogramma.

De 101 buurten verspreid over 5 gemeenten, die centraal staan in het Kennis door de Wijken-project.

Bijvoorbeeld in [B] Kennis door de Wijken spelen 101 buurten in de Leidse regio een hoofdrol in de programmering. 55 van deze buurten maken deel uit van de gemeente Leiden, 46 liggen in de randgemeenten.

In het cluster [B] The Square of Science, waarbinnen kennisintensief ondernemerschap met focus op start-ups centraal staat, onderscheiden we drie economische regio's die we richting Europa gezamenlijk onder de noemer Leiden presenteren. Het betreft de Economic Board Duin- en Bollenstreek (EBDB), de Economic Development Board Alphen aan den Rijn (EDBA) en Economie071 (zes op economisch vlak samenwerkende gemeenten in de Leidse regio). Dit koppelen we op een bovenliggende schaal aan de Economic Board Zuid-Holland (EBZ).

De naam Leiden wordt internationaal sterk geassocieerd met haar vermaarde universiteit. In dat perspectief hanteren wij voor Leiden de 1-2-3 definitie van de universiteit zelf: 1 universiteit - 2 steden - 3 campussen. Het LUMC is gevestigd op het Leiden Bio Science Park, een van de drie campussen. Alhoewel afgesproken is dat programmatisch het accent op Leiden zal liggen, lift de campus Den Haag hier op mee onder de noemer (universiteit) Leiden.

EuroScience Rationale European City of Science

The European City of Science (ECS) label is intended to celebrate the richness and diversity of the European scientific landscape as well as to foster mutual learning, scientific integration, interest for science among the younger generations and development of a borderless European research community across the continent. In addition, the ECS label should enhance the European and international profile of the scientific community in a particular city or region, increase engagement of citizens with the scientific community locally, trigger public investment in regional scientific infrastructures and boost tourism.

Criteria for the European City of Science label

The bid to become a year-long European City of Science should provide a convincing concept to promote and celebrate the scientific and educational ecosystem around the candidate city. With that objective in mind, the bid should:

- highlight innovative concepts, processes, tools and governance models as a test-bed for a modern scientific and educational ecosystem;
- engage citizens with the scientific community and ensure uptake of citizens' ideas;
- expand the city's attractiveness to become a role model for other cities in Europe and worldwide.

The project developed by the candidate city is expected to correspond to the spirit and objectives of the label, and the year-long ECS programme associated with the label should be:

- forward-looking: a city is not awarded the ECS label for its scientific heritage. A city's heritage can be the basis for a bid but should not constitute the bid itself. How will having the ECS label transform the city and its research landscape?
- European and international: the bid should highlight the strengths of the local scientific ecosystem in a European context and the programme must have appeal on a European and international level;
- different from business as usual: the programme should go above and beyond the normal scientific outreach and networking activities routinely proposed by the city. How will having the ECS label enable connections with non-scientists and what are the expected outcomes of those connections?
- organised for legacy: the bid should contain a concept regarding how the novelties introduced in the year-long ECS programme can be made sustainable. What are the city's overarching strategic priorities and how does the ECS label fit into those priorities?
- planned to include participation as a regional site for ESOE: the ECS is expected to participate as a regional site in the EuroScience Open Forum (ESOF).

narrative & framework

Kennisstad

Een kennisstad staat synoniem voor een ecosysteem dat is gelardeerd met kennis- en onderwijsinstellingen, instituten en organisaties op het snijvlak van wetenschap en innovatie in combinatie met een kennisintensieve ondernemerslandschap. Leiden voldoet volledig aan deze criteria.

Knowledge

*knowl-edge \ 'nä-lij
: a familiarity, awareness, or understanding of someone or something, such as facts (propositional knowledge), skills (procedural knowledge), or objects (acquaintance knowledge)
: by most accounts, knowledge can be acquired in many different ways and from many different sources, including but not limited to perception, reason, memory, testimony, scientific inquiry, education, and practice*

8 miljard

Naar verwachting bereikt de wereld in 2022 een nieuwe mijlpaal: onze planeet zal tegen het einde van dat jaar een wereldpopulatie van 8 miljard mensen herbergen. Nog afgezien van dit immense getal, is de snelheid waarmee deze groei tot stand komt opzienbarend: in amper 50 jaar is dit aantal verdubbeld van 4 naar 8 miljard wereldburgers.

Definition: City

Het is onze ambitie om Leiden blijvend als City of Science in Europa op de kaart te zetten. We omschrijven Leiden daarom als 'a true City of Science' en we positioneren de stad vanuit ambitie bovendien als een European Second Tier Creative (Class) City.

Definition: Science

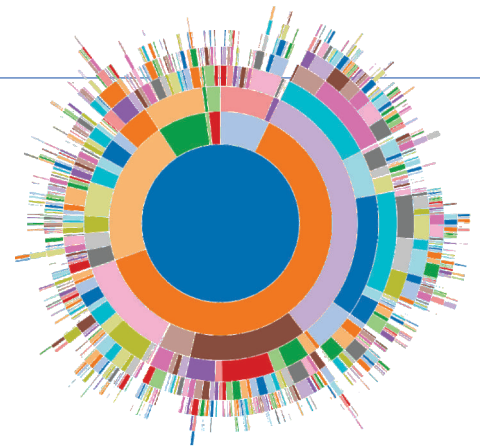
De definitie van Science is uitdagend. Omwille van een open en inclusieve programmering zoeken we de grenzen op van het begrip zodat we alle facetten aan bod kunnen laten komen: onze definitie van Science omvat alpha, beta en gamma.

We breken het begrip ook nog op een andere manier open: Science is meer dan wetenschap, het is ook kennis (die zich op allerlei manieren in allerlei domeinen kan manifesteren) en kunde (als in ambachtelijke kennis en vaardigheden - know how, savoir-faire). Ons referentiekader is het containerbegrip Human Knowledge: kennis als een gedeelde, menselijke waarde.

Daarnaast haken we met de jaarprogrammering ook in op de variaties van de meer educatieve wetenschapsclusters, zoals STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) en STEAM (idem, met de toevoeging Arts), W&T (Wetenschap & Technologie) en WNT (Wetenschap, Natuur en Techniek).

Definition: Citizens

Uit talloze verkennende gesprekken in de opmaat naar het narratief werd al snel duidelijk dat de mens, de burger, een centrale plek zal innemen in Leiden 2022. Op een punt is men het vrijwel unaniem eens: het tijdperk van de citizen is daar. Dat zien we ook op andere fronten terug. In de wetenschap is citizen science inmiddels een noblesse oblige en de Europese Commissie rept graag en vaak (randvoorwaardelijk) over citizen engagement. Wij

Een (ijdele?) poging van Dr. Edurne Scott Loinaz om 'Human Knowledge' - alle menselijke kennis - in kaart te brengen levert een fraaie visuele taxonomie op.

zetten in het jaarprogramma in op een samenvloeiing van citizen science en citizen engagement, waarbij de citizen staat voor de burger: de mens (niet beperkt tot de stedeling, waar citizen ook aan kan refereren).

[M]ission

Leiden 2022 is een inclusief en laagdrempelig waardegedreven platform voor het delen, bevragen, faciliteren, stimuleren en vieren van wetenschap, kennis, kunst en kunde.

Toelichting

Leiden 2022 is het Europese platform voor het Leidse, Zuid-Hollandse en Nederlandse kennisveld én voor alle citizens, zowel lokaal, regionaal, nationaal als Europees.

We spreken bewust van een waardegedreven platform, om een authentieke, doorleefde connectie tot stand te kunnen brengen tussen wetenschap en samenleving.

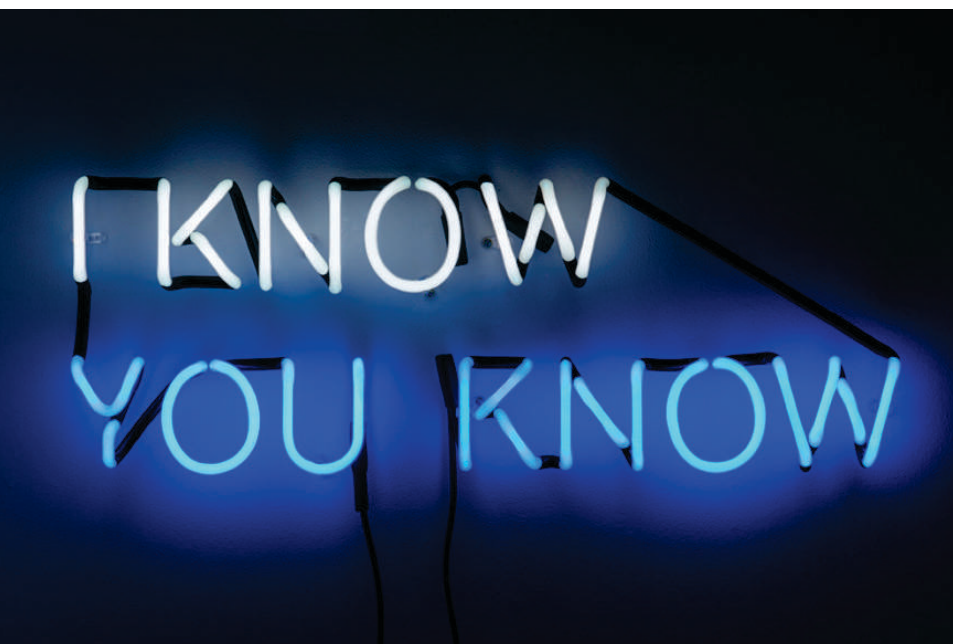
Het platform Leiden 2022 is zo inclusief en laagdrempelig mogelijk. Daarnaast zijn er andere waarden of waardenstelsels, die we graag omarmen. Zo beklemtonen we bijvoorbeeld de 17 Sustainable Development Goals (SDGs), de 25 routes van de Nationale Wetenschapsagenda (NWA) en het gedachtengoed achter NL2025 en de European Green Deal 2050. Duurzaamheid is een thema dat in al die programma's veel voorkomt. Ook het 'Leidse DNA' geldt als referentiekader, met de motto's Haec Libertatis Ergo (For the sake of Freedom) van de gemeente en het Praesidium Libertatis (Bastion of Freedom) van de universiteit. Vrijheid is ook voor ons een kernbegrip.

[V]ision

Het platform Leiden 2022 biedt alle deelnemers de mogelijkheid een kennisvolle waardesprong of een waardevolle kennissprong te maken.

Toelichting

Onder het motto 'elke dag een beetje wijzer' beogen we een ieder die deelneemt aan het Leiden 2022-programma een sprong voorwaarts te laten maken door kennis. Het uitgangspunt van de programmering is dat nieuwsgierige mensen vragen kunnen stellen aan elkaar: burgers aan wetenschappers, wetenschappers aan burgers.

*Tim Etchell
Who knows (2014)
Set of 24 Neon Signs in 12 Pairs - excerpt.*

*"Be curious,
not judgmental."*

Walt Whitman (1819-1892)
Amerikaans dichter

*"Art is the solution of a
problem which cannot
be expressed explicitly
until it is solved."*

Piet Hein (1905-1996)
Deens wiskundige

*"Tell me and I forget,
teach me and I remember.
involve me and I learn."*

Benjamin Franklin (1706-1790)

Leiden Kennisstad ->
Leiden City of Science

De stuurgroep van het kennisconvenant heeft in haar vergadering van 17 oktober 2019 het advies overgenomen om vanaf begin 2020 de tenaamstelling van Leiden Kennisstad waar passend en logisch is te wijzigen in Leiden City of Science. Bijvoorbeeld bij internationale activiteiten. De synergetische voordelen van het oplijnen met Leiden European City of Science 2022 worden als 'quick win' ervaren. Beiden streven naar het verbinden van wetenschap en samenleving.

Kennis kan vanuit algemene interesse worden opgehaald uit de diverse onderdelen van het jaarprogramma, of - nog beter - door nieuwsgierigheid van de deelnemers zelf worden ontsloten. In de journey van de waardesprong is nieuwsgierigheid de katalysator die weetlust (honger naar kennis) oproept, vragen losmaakt en antwoorden biedt (de daadwerkelijke kennis). En met die kennis kan de ontvanger de beoogde waardesprong maken. Die sprong noemen we de [L]eap.

Door kunst en cultuur integraal op te nemen in alle programma-onderdelen kunnen we zorgen voor die speelse, onverwachte *spark* die aanzet tot nieuwsgierigheid. Openheid, creativiteit en experimenteerlust zijn eigen aan de culturele sector. Kunst laat je bijvoorbeeld met een andere blik naar de werkelijkheid kijken. Dit zijn sterke, misschien wel cruciale aspecten in de verbinding met wetenschap, kennis en kunde.

[A]mbition

Onze ambitie is om met Leiden 2022 daadwerkelijk het verschil te maken, door wezenlijke interacties tussen wetenschappers en burgers tot stand te brengen die leiden tot duurzame veranderingen.

Engagement & involvement

In de afweging of we in 2022 zoveel mogelijk mensen willen bereiken of mensen zo goed mogelijk willen bereiken is de keuze eenvoudig: we gaan voor de kwaliteit van de echte ontmoeting omdat we oprecht geloven, dat die het meest effectief is. Onderdelen van het jaarprogramma zullen uiteraard algemeen van aard en toegankelijk zijn voor een veelheid aan mensen, maar het leeuwendeel van het programma is gericht op die kwaliteitsimpuls en daadwerkelijke synergie met het publiek. Idealiter is het publiek echt deelnemer, in de zin van 'er aandeel in hebben' en zich mede-eigenaar of aandeelhouder voelen.

Dat doen we door niet te sturen op stereotiepe demografisch bepaalde doelgroepen, maar door authentieke verbindingen tussen mensen te leggen op basis van de inhoud. Het opwekken van nieuwsgierigheid – *sparking curiosity* – is de strategie om precies die mensen bij elkaar te brengen die er een gezamenlijke interesse of een gezamenlijk inhoudelijk belang op na houden.

Partners

Het jaarprogramma leunt op vele (kern)partners die de gezamenlijke strategie en doelstellingen van 2022 onderschrijven, met elk eigen accenten. Het is onze ambitie in alle openheid deze nuances mee te wegen en indien mogelijk een plek te geven, zonder het overkoepelende belang uit het oog te verliezen.

Legacy

Onze ambitie is om onze internationale kennisstad en haar kennisinstellingen blijvend op de Europese kaart te zetten als Leiden City of Science en in Nederland als stad van kennis en cultuur. De jaarprogrammering is er op gericht om blijvende impact te genereren en succesvolle resultaten te verduurzamen, ook na 2022.

[L]eap

De [L]eap is waar we het voor doen: de kennisgeoriënteerde waardesprong en de waardegedreven kennissprong van elke deelnemer aan het platform. Door de 365 dagen aanpak bieden we deelnemers elke dag de mogelijkheid om kleine sprongetjes voorwaarts te maken, rondom steeds wisselende activiteiten en thema's.

Memetica

Een sprong maken impliceert ook een vertrekpunt, oftewel de huidige stand waarvandaan men de sprong maakt. Om hier wat meer duiding aan te geven kijken we onder meer naar de memetica (naar analogie van de genetica), de studie naar de evolutie van cultuur en ideeën via memes. De meme is daarbij de fysieke representatie van de informatie die onderhevig is aan evolutie. Een basale uitleg: memes gaan van het ene brein op het andere over. Memes kunnen delen bevatten van ideeën, talen, melodieën, ontwerpen, morele en esthetische waarden, vaardigheden en al het andere dat wordt aangeleerd en doorgegeven aan anderen. Op basis van het werk van Richard Dawkins, die de term memes introduceerde, ontwikkelden Graves, Beck en Cowan de Spiral Dynamics: een veelgebruikt gelaagd model dat bewustzijnsontwikkeling beschrijft, waarbij een sprong wordt gemaakt naar een volgend waardesysteem in de dynamische spiraal, waarbij alle kennis uit zijn of haar vorige waardesysteem wordt meegenomen. Kennis telt op.

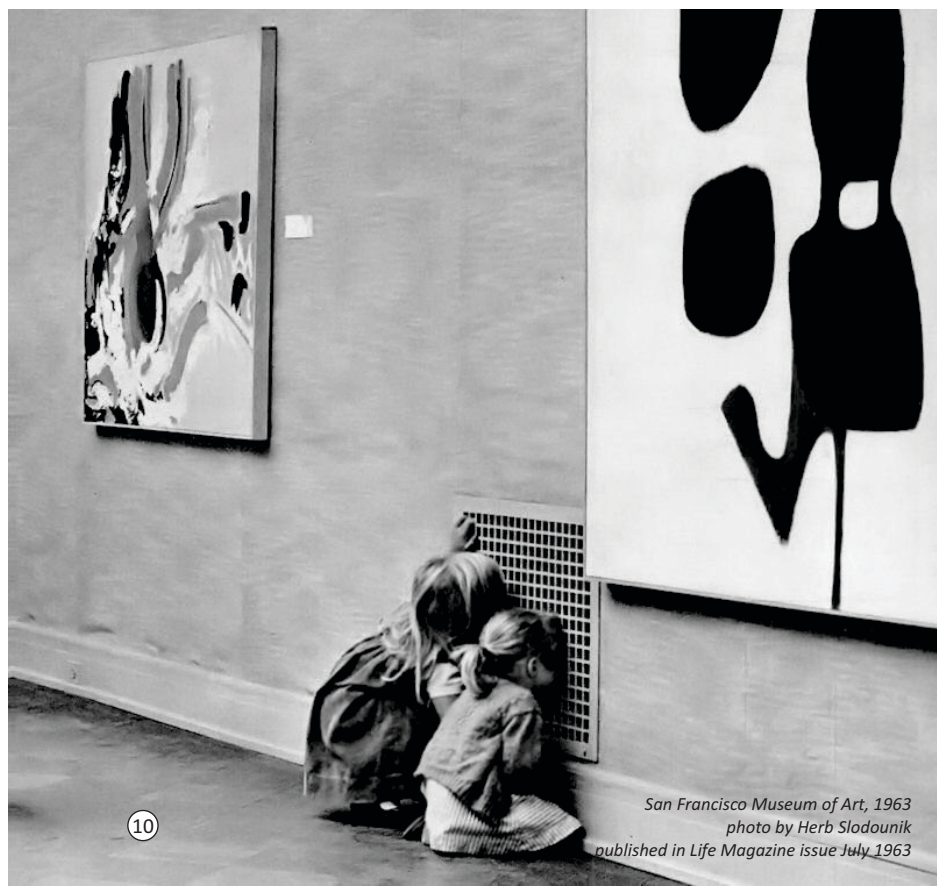
De Spiral Dynamics-
methode is interessant
om de beoogde [L]eaps
aan te spiegelen.

leiden european city of science 2022

implementation

Rijksmuseum, 2014
photo by Gerbert van der Wal
This afternoon at the Rijksmuseum

San Francisco Museum of Art, 1963
photo by Herb Slodounik
published in Life Magazine issue July 1963

narrative & framework

[T]rack

Er zijn drie tracks - de hoofdlijnen van het programma - die elk voor een bepaalde invalshoek en beleving van het narratief staan.

Contemplate

con-tem-plate \ 'kän-təm-,plät : to spend time considering a possible future action : to view or consider with continued attention : meditate on : to view as likely or probable or intention

[B]ubble

In elk track komen we een variabel aantal bubbles tegen. Een bubble is een cluster van activiteiten.

Participate

par-tic-i-pate \ pä-r-'ti-sä-,pät : to take part : to have a part or share in something

Celebrate

cel-e-brate \ 'se-lä-,brät : to observe a notable occasion with festivities : to mark something special by festivities or other deviation from routine : to honor an occasion especially by ceremonies or by refraining from ordinary business

[T] Contemplate

De eerste track draagt als waarde Contemplate. In dit spoor hosten en faciliteren we evenementen waarin debat en discussie op basis van presentaties centraal staan. Denk hierbij aan de 25 internationale congressen die rondom 2022 Leiden zullen aandoen, maar ook aan bestaande evenementen zoals Brave New World en de Veerstichting. Waar Brave New World zich richt op mensen die willen weten wat de toekomst voor henzelf en hun organisaties in petto heeft is de Veerstichting opgericht om het debat tussen studenten en zogeheten vormgevers van de maatschappij te bevorderen.

[B] EuroScience Open Forum 2022

In het spoor Contemplate is EuroScience Open Forum 2022 een belangrijke bubble. Dit tweejaarlijkse multidisciplinaire congres van EuroScience, waarvan Leiden de 10e editie zal hosten, draait volledig om kennisuitwisseling op het gebied van (open) science. Tot champions van ESOF 2022 in Leiden zijn benoemd: Corinne Hofman (hoogleraar Caribbean Archeology en oud-decaan Faculteit Archeologie) en Ferry Breedveld (hoogleraar Reumatologie en oud-CEO LUMC).

[B] Growing Green Cities

Een andere bubble in dit spoor is Growing Green Cities, waarin de samenwerking met andere Europese steden wordt gezocht, die elk op hun eigen wijze in 2022 invulling geven aan de uitdagingen van dit moment. Dit loopt van de Floriade 2022 in Almere tot Kaunas in Litouwen, een van de Europese culturele hoofdsteden van dat jaar.

[T] Participate

Het track Participate is door het omvangrijke aantal activiteiten dat ze herbergt verreweg het grootste spoor in 2022. De bubbles in dit spoor richten zich op zeer verschillende doelgroepen. Waar in samenwerking met de Europese Commissie een *European Science in the City Festival* wordt ontwikkeld, gericht op de europeaan, speelt Kennis door de Wijken zich juist af bij de bewoners in 101 buurten in Leiden en omgeving.

[B] Kennis door de Wijken

Het al eerder genoemde Kennis door de Wijken kan op een groot draagvlak rekenen. Ook hier is een nuance op zijn plaats: het is 'met, voor en door' de wijken. Dit programma heeft als doel om een grote betrokkenheid onder buurtbewoners teweeg te brengen: gedurende de 365 dagen van 2022 worden alle 101 buurten een of meerdere keren aangedaan, steeds met een ander programma van de dag. We maken een scheurkalender vol activiteiten; elke dag wat wils, elke dag wat wijzer.

[B] The Square of Science

The Square of Science (Science²) zoomt in op het kennisintensieve ondernemerschap in de provincie en zoekt daarvoor de samenwerking op met vier economische clusters: de Economic Board Duin- & Bollenstreek (EBDB), de Economic Development Board Alphen aan den Rijn (EDBA), Economie071 en de Economic Board Zuid-Holland (EBZ). Speciale aandacht gaat hierin uit naar science based start-ups.

[T] Celebrate

Het derde track is Celebrate. Een vreugdevol spoor waarin we wetenschap, kennis en kunde breeduit vieren en (jong) talent en gelauwerden in de schijnwerpers zetten. Dit doen we door aandacht te schenken aan bijzondere mijlpalen en door de uitreikingen van oorkondes, awards en grants luister bij te zetten. Natuurlijk biedt 2022 ook het momentum voor het houden van een volgende Willem van Oranje Vrijheidslezing met alle egards van dien.

[B] Glorifying Arts & Science

Met veel genoegen verwelkomen we in 2022 tal van organisaties die talent belonen met prijzen. Denk hierbij aan internationaal impactvolle awards als de Heineken Prizes for Arts & Science, maar evenzogoed aan de Young Talent Awards van de Koninklijke Nederlandse Chemie Vereniging (KNCV). Talenten en gelauwerden willen we uitnodigen ook elders in het jaarprogramma acte de presence te geven, bijvoorbeeld bij een Kennis door de Wijken-sessie.

[B] Milestones

Onder de noemer Milestones vieren we (wetenschappelijke) verjaardagen en andere mijlpalen. In de reeks ronde getallen komen we bijvoorbeeld tegen: 5 jaar City Deal Kennis Maken met een aandeel voor het Netwerk Kennissteden Nederland; de 10e editie van ESOF; 15 jaar Stichting Regionale Kennisontwikkeling, 20 jaar LERU; 25 jaar Lorentz Center; enz. Van het Verdrag van Maastricht dat in 2022 haar 30e jaar viert tot het 447e Dies Natalis van onze universiteit. Een ruim palet aan te vieren feiten dient zich aan. Een absoluut hoogtepunt is de 150e geboortedag van Johan Huizinga in december 2022.

[B] New Kids on the Block

Ook vierenswaardig! In 2022, of vlak ervoor, zullen een aantal aansprekende en kennisgerelateerde nieuwbouwprojecten worden opgeleverd. Zoals de uitbreiding van de Hogeschool Leiden, SRON en de campus square op het Leiden Bio Science Park.

narrative & framework

[S]park

Om een activiteit - een hotspot - te laten ontvlammen is een vonk nodig: de spark. Met deze spark willen we activiteiten op een speelse manier toegankelijk maken. De spark is ook een manier om deelnemers aan het programma aan te zetten tot interactie.

Homo Ludens

In 1933, vijf jaar voordat zijn *Homo Ludens* werd uitgegeven, besprak Huizinga de theorie ervan al in zijn rede voor de dies natalis als Rector Magnificus van de Universiteit Leiden. 'Over de grenzen van spel en ernst in de cultuur', 8 februari 1933.

"The eternal gulf between being and idea can only be bridged by the rainbow of imagination."

Johan Huizinga (1872-1945)

Post voor Boerhaave

Herman Boerhaave, 'de Bataafse Hippocrates' - in zijn tijd de beroemdste arts van Europa, was immens populair. De anekdote wil dat waar je ook in Europa een brief aan Boerhaave postte zonder adres, deze toch altijd zijn eindbestemming bereikte aan het Rapenburg.

De principes van gamification gevat in een schematische voorstelling. Deze zijn instrumenteel in ons streven naar een spannende creatieve mix van kennis, emotie, sociale aspecten en praktische oriëntatie.

[H]otspots en [S]parks

De feitelijke activiteiten in het jaarprogramma noemen we de hotspots. Steeds wordt daarbij de interactie gezocht met de deelnemers, want involvement en engagement is waar het om draait bij alle activiteiten.

Ontvlammen

Om een hotspot ook figuurlijk te laten ontvlammen zoeken we voor elke activiteit een spark: een bijzondere invalshoek die die activiteit net wat aantrekkelijker maakt om bij te wonen of die het vragenstellen tijdens de activiteit vergemakkelijkt. Kunst en cultuur spelen hier hoogfrequent een essentiële rol in. Andere opties zijn de inzet van bekende personen met wervende werking (type Freek Vonk of André Kuipers), het toepassen van technisch vernuft dat de activiteit kan versterken (VR, 3D, touchpoints, holografie, enz.), danwel de keuze om een thema een wat meer genuanceerdere (toegankelijke) omschrijving mee te geven.

Gamification

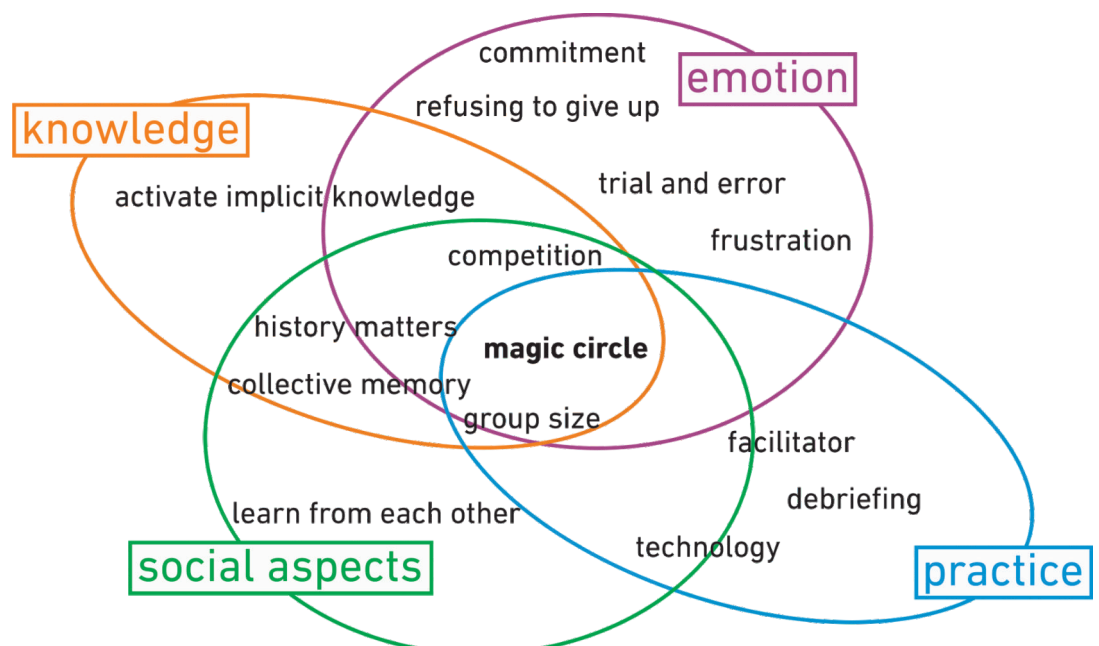
In de methodiek om een hoge participatiegraad bij een activiteit te bewerkstelligen, en daarmee de beoogde waardesprong van de deelnemers te faciliteren, wordt gebruik gemaakt van elementen uit gamification (zie illustratie). Dit biedt een rijk en gevarieerd palet aan mogelijkheden om laagdrempelig en speels te interacteren met de deelnemers. Met een knipoog naar de *Homo Ludens* - de spelende mens - van Johan Huizinga, die daarin stelt dat de mens eerst en vooral een spelend wezen is en het spel een noodzakelijke voorwaarde voor het voortbrengen van cultuur. We laten ons graag door dit beroemde boek uit 1938 inspireren. En al helemaal in het jaar waarin wij zijn 150e geboortedag vieren.

Illustratie van Marthe de Graft bij het artikel 'Leven brouwen in het lab: de knutselwezens komen eraan' in de Volkskrant van 11 september 2020.

De kracht van nieuwsgierigheid

Een gewenste uitkomst van het jaar 2022 is dat niet alleen gedurende het jaar deelnemers zich vrij en bij machte voelen vanuit hun nieuwsgierigheid ruimschoots vragen te stellen, maar dat dat ook een blijvend karakter krijgt. Er lopen thans vele initiatieven die aan dit onderwerp raken. Wij nodigen al deze partijen specifiek uit om Leiden 2022 als katalysator te zien voor de eigen ambities en - hopelijk - tot een gezamenlijke duurzame (lees blijvende) samenwerking te komen waarbij er voor eenieder een situatie ontstaat om altijd met zijn of haar vraag terecht te kunnen. Zoals een brief naar de Kerstman (adres onbekend) ook nooit onbeantwoord blijft, zo zou een brief aan Leiden ook altijd (een inhoudelijk) antwoord verdienen, à la Boerhaave.

leiden european city of science 2022

programme overview

Disclaimer: de genoemde programma onderdelen op de volgende bladzijde zijn in deze fase slechts ter illustratie weergegeven en dienen enkel en alleen gezien te worden als een vrijblijvende impressie. De nadere uitwerking op hoofdlijnen van het jaarprogramma wordt eind 2020 bekendgemaakt.

who knows

[N]

[T]
contemplate

[T]
participate

[T]
celebrate

